

Sygn. akt I A Ca 901/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2021 roku

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, I Wydział Cywilny i Własności Intelektualnej
w składzie:

Przewodniczący sędzia Ewa Staniszevska
po rozpoznaniu w dniu 24 listopada 2021 roku na rozprawie

sprawy z powództwa M. M. (1)

przeciwko M. M. (2)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 19 czerwca 2020r., sygn. akt
XIII C 933/17

I. zmienia zaskarżony wyrok częściowo:

a) w pkt. 1 w ten sposób, że obniża zasądzoną tam należność główną w kwocie 162.823,94 zł do kwoty 77.610,12 zł (siedemdziesiąt siedem tysięcy sześćset dziewięć złotych dwanaście groszy) i ustala początkową datę biegu ustawowych odsetek za opóźnienie na dzień 23 lipca 2014r., oddalając powództwo o kwotę 85.213, 82 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz powództwo o ustawowe odsetki za opóźnienie za okres od 1 kwietnia 2014r. do 22 lipca 2014;

b) w pkt. 3 w ten sposób, że kosztami procesu obciąża powódkę w 71% a pozwanego w 29% i na tej podstawie zasądza od powódki na rzecz pozwanego 6.798,47 zł, a nadto nie obciąża pozwanego obowiązkiem zwrotu przypadającej na niego części kosztów opłaty od pozwu;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. koszty postępowania apelacyjnego rozdziela stosunkowo obciążając nimi powódkę w 52% a pozwanego w 48% i na tej podstawie zasądza od powódki na rzecz pozwanego 2.314 zł;

IV. nie obciąża powódki obowiązkiem zwrotu przypadającej na nią części opłaty od apelacji.

Ewa Staniszevska

Sygn. akt I A Ca 901/20

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym 31 marca 2014r. powódka M. M. (1) wniosła o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki:

I. kwoty 41.387,45 zł tytułem połowy kwoty uzyskanej ze sprzedaży osobistego majątku powódki zainwestowanej w całości (82.774,89 zł) w budowę domu mieszkalnego stron wraz ze skapitalizowanymi odsetkami ustawowymi od żądanej kwoty od 31 marca 2011r. do 31 marca 2014r. w wysokości 16.170,41 zł oraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 57.557,86 zł, tj. od kwoty głównej i od skapitalizowanych odsetek od 1 kwietnia 2014r. do dnia zapłaty,

II. kwoty 80.046,02 zł tytułem połowy kredytu oraz połowy kosztów uzyskania tego kredytu udzielonego stronom przez Bank (...) z siedzibą w K., a w całości spłaconego przez powódkę do 29 września 2006r. w wysokości 160.092,04 zł wraz ze skapitalizowanymi odsetkami ustawowymi od żądanej kwoty od 31 marca 2011r. do 31 marca 2014r. w wysokości 31.274,96 zł oraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 111.320,98 zł, tj. od kwoty głównej i od skapitalizowanych ustawowych odsetek od 1 kwietnia 2014r. do dnia zapłaty,

III. kwoty 64.549,67 zł tytułem połowy aktualnego kredytu udzielonego stronom przez Bank (...) z siedzibą w K., a spłaconego przez powódkę do dnia 12 marca 2014r. do wysokości 129.099,34 zł w tym z zapłaconymi kosztami uzyskania tego kredytu wraz ze skapitalizowanymi ustawowymi odsetkami od żądanej kwoty od 31 marca 2011r. do 31 marca 2014r. w wysokości 25.220,09 zł oraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 89.769,76 zł, tj. od kwoty głównej i od skapitalizowanych ustawowych odsetek od 1 kwietnia 2014r. do dnia zapłaty.

Powódka wniosła o obciążenie pozwanego kosztami postępowania sądowego oraz o zasądzenie na rzecz powódki poniesionych kosztów i strat według spisu dostarczonego przed wydaniem wyroku.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniosł o oddalenie powództwa i o obciążenie powódki kosztami procesu.

W piśmie procesowym z 9 stycznia 2016r. (k. 340) powódka rozszerzyła powództwo i wniosła o zasądzenie od pozwanego łącznej kwoty 304.901,26 zł, tj. kwoty głównej wraz ze skapitalizowanymi odsetkami do 11 stycznia 2016r. oraz o zasądzenie dalszych odsetek od kwoty należnej na 11 stycznia 2016r. do dnia zapłaty.

W piśmie procesowym z 20 maja 2016r. powódka rozszerzyła powództwo w ten sposób, że wniosła o zasądzenie od pozwanego dodatkowej kwoty w wysokości 10.259,77 zł tytułem połowy spłaconej przez powódkę kwoty kredytu (od dnia wniesienia pozwu z 31 marca 2014r. do 19 maja 2016r.) udzielonego przez Bank (...) z siedzibą w K., w tym kwoty głównej w wysokości 8.523,18 zł i skapitalizowanych odsetek ustawowych od w/w kwoty w wysokości 1.736,59 zł za okres od 1 kwietnia 2014r. do 20 maja 2016r. wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 10.259,77 zł od dnia 1 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty.

Powódka wniosła również o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kwoty 300 zł poniesionej przez powódkę opłaty bankowej za wydanie zaświadczeń załączonych do pisma jako dowody wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 20 maja 2016r. do dnia zapłaty.

Wyrokiem z 21 października 2016r. wydanym w sprawie (...) Sąd Okręgowy w Poznaniu Ośrodek (...) w L. XIII Wydział Cywilny z siedzibą w L. w pkt 1 zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 13.867,93 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

- od kwoty 3.608,16 zł od dnia 29 października 2014r. do dnia zapłaty

- od kwoty 10.259,77 zł od dnia 29 lipca 2016r. do dnia zapłaty i w pozostałym zakresie powództwo oddalił, o czym orzekł w pkt 2 wyroku.

W pkt 3 wyroku sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 985,75 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych a niewiszczonymi kosztami sądowymi obciąży Skarb Państwa.

Wyrokiem z dnia 31 października 2017r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu uchylił zaskarżony wyrok w punktach 2 i 3 i sprawę w tym zakresie przekazał Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

W piśmie procesowym z 25 stycznia 2018r. powódka zmieniła żądanie pozwu w zakresie pkt. III w ten sposób, że dochodzoną pozwem kwotę 64.549,67 zł zmniejszyła o kwotę zasądzoną w pkt 1 wyroku z 21 października 2016r.

Powódka podała, że wnioskuje o zasądzenie od pozwanego:

I. kwoty 82.774,89 zł tytułem zwrotu kwoty uzyskanej ze sprzedaży majątku osobistego powódki zainwestowanej w całości na budowę wspólnego domu mieszkalnego stron wraz ze skapitalizowanymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie od w/w kwoty od 1 kwietnia 2011r. do 31 marca 2014r. w wysokości 32.311,69 zł oraz z dalszymi ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty głównej od 1 kwietnia 2014r. do dnia zapłaty,

II. kwoty 80.046,02 zł tytułem połowy kredytu oraz połowy kosztów uzyskania tego kredytu udzielonego stronom przez Bank (...) z siedzibą w K., a w całości spłaconego przez powódkę do 29 września 2006r. w wysokości 160.092,04 zł wraz ze skapitalizowanymi odsetkami ustawowymi od żądanej kwoty od 1 kwietnia 2011r. do 31 marca 2014r. w wysokości 31.246,46 zł oraz z dalszymi ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 kwietnia 2014r. do dnia zapłaty,

III. kwoty 50.681,74 zł tytułem połowy aktualnego kredytu udzielonego stronom przez Bank (...) z siedzibą w K., a spłaconego przez powódkę do dnia 12 marca 2014r. do wysokości 129.099,34 zł w tym z zapłaconymi kosztami uzyskania tego kredytu wraz ze skapitalizowanymi ustawowymi odsetkami od żądanej kwoty od 1 kwietnia 2011r. do 31 marca 2014r. w wysokości 19.783,93 zł oraz z dalszymi ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 kwietnia 2014r. do dnia zapłaty.

Wyrokiem z dnia 19 czerwca 2020r. Sąd Okręgowy w Poznaniu XIII Wydział Cywilny z siedzibą w L. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 162.823,94 zł (sto sześćdziesiąt dwa tysiące osiemset dwadzieścia trzy złote 94/100) wraz z ustawowymi odsetkami od 1 kwietnia 2014r. do 31 grudnia 2015r. i z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty; w pozostałym zakresie powództwo oddalił; kosztami procesu obciążył pozwanego w 54,85 %, a powódkę w 45,15 % i z tego tytułu zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 3.216,43 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy powołał się na następujące fakty i wnioski prawne.

Strony zawarły związek małżeński w dniu 24 października 1990r. w Urzędzie Stanu Cywilnego w K.. W małżeństwie stron wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 28 września 1994r. w sprawie o sygn. (...) została zniesiona wspólność majątkowo- małżeńska z dniem 1 sierpnia 1994r.

W dniu 18 września 2001r. pozwany nabył nieruchomości położoną w N. za 10.000 zł na podstawie umowy sprzedaży zawartej w formie aktu notarialnego Rep. (...) nr (...). Na podstawie decyzji z 12 grudnia 2001r. wydanej przez Starostę (...) pozwany uzyskał pozwolenie na budowę budynku mieszkalnego jednorodzinnego na działce położonej w N.. Decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu dotycząca tej nieruchomości z 26 listopada 2001r. została zmieniona decyzją z 18 marca 2003r. w ten sposób, że okres ważności decyzji został ustalony do 30 maja 2004r. W uzasadnieniu tej decyzji wskazano, że inwestor nie zdążył uzyskać pozwolenia na budowę w terminie pierwotnie określonym z uwagi na przeprojektowanie dachu budynku. W dniu 27 kwietnia 2004r. została wydana nowa decyzja Starosty (...) zatwierdzająca projekt budowlany i udzielająca pozwolenia na budowę budynku mieszkalnego jednorodzinnego na nieruchomości położonej w N. wraz z szambem i garażem. W maju 2004 r. strony rozpoczęły budowę domu mieszkalnego, a w dniu 19 lipca 2004r. strony zawarły umowę o kredyt mieszkaniowy z (...) Bank (...) S.A. udzielony w kwocie 62.080,00 CHF, a rozszerzony aneksem o kwotę 10.720,00 CHF. Pozwany przedłożył faktury VAT dotyczące zakupu materiałów budowlanych z maja, czerwca i

lipca 2004r. oraz kartę gwarancyjną dot. zakupu kotła, z której wynika, że kocioł gazowy został zamontowany i uruchomiony 17 listopada 2004r.

W latach 90-tych pozwany zajmował się m.in. prowadzeniem działalności gospodarczej w postaci salonów prasowych. Prowadzeniem czterech takich punktów od 1994r. zajmowała się powódka w ramach zarejestrowanej na nią działalności gospodarczej i w jednym z tych punktów osobiście sprzedawała. W latach 90-tych pozwany prowadził działalność w postaci pieczarkarni i sprzedaży porcelany. Od października 2000r. pozwany pracował jako likwidator Spółdzielni (...) w K. i z tego tytułu otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 6.000 zł brutto miesięcznie. W związku z zarzutem niegospodarności Spółdzielnia (...) w K. wystąpiła przeciwko pozwanemu z powództwem do Sądu Okręgowego w P.. Wierzytelność S. została zabezpieczona hipoteką na nieruchomości pozwanego do wysokości 386.280 zł. W styczniu 2001r. pozwany został zatrudniony w Oddziale T. w K. w wymiarze ¼ etatu, a od maja 2001r. w wymiarze pełnego etatu za wynagrodzeniem w wysokości 4.500 zł brutto miesięcznie. Pracował tam niecały rok. W latach 1998-2002 pozwany był radnym Miasta K..

W 2004r. powódka z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej uzyskiwała dochód w wysokości około 8.000 zł miesięcznie. W okresie od 1 stycznia 2004r. do 31 maja 2004r. dochód powódki wyniósł 42.423,45 zł, a w okresie od 1 stycznia 2004r. do 30 czerwca 2004r. 50.839,94 zł. Z zaświadczenia Naczelnika Urzędu Skarbowego w K. wynika, że za okres od stycznia 2004r. do kwietnia 2004r. powódka uzyskała dochód w wysokości 34.320,26zł.

W 2003r. pozwany uzyskał dochód w wysokości 5.070,74 zł, a działalność gospodarcza prowadzona przez pozwanego w okresie od 1 stycznia 2004r. do 31 maja 2004r. wykazała stratę w wysokości 10.946,15 zł. W 2004r. pozwany przestał pracować z uwagi na stan jego zdrowia i utrzymywał się z renty. Niepełnosprawność pozwanego została ustalona od 2002r., a od 18 września 2007r. pozwany został zaliczony do znacznego stopnia niepełnosprawności.

W celu uzyskania środków finansowych na budowę domu powódka na podstawie aktu notarialnego Repertorium (...) numer: (...) z dnia 30 października 2004r. sprzedała lokal mieszkalny stanowiący jej wyłączną własność za 49.000 zł. Lokal ten został zakupiony przez powódkę od Miasta K. w okresie, w którym pozwany był radnym i uzyskał wiedzę o możliwości zakupu od miasta lokali znajdujących się na poddaszu w celu zaadaptowania.

Poza tym na podstawie aktu notarialnego Repertorium (...) numer: (...) z dnia 17 listopada 2004r. powódka sprzedała nieruchomość niezabudowaną stanowiącą sad za cenę w wysokości 22.400 zł. Powyższą nieruchomość powódka wcześniej zakupiła od pozwanego na podstawie umowy sprzedaży z 10 kwietnia 1996r.

Ponadto w dniu 24 maja 2004r. na konto powódki w Banku (...) Oddział w K. wpłynęła kwota 11.374,89 zł z tytułu zlikwidowanej polisy na życie w Towarzystwie (...) S.A.

Środki pieniężne uzyskane ze sprzedaży tych składników oraz z likwidacji polisy zostały przeznaczone na budowę domu i stanowiły tzw. wkład własny wymagany przez bank przy zawarciu umowy kredytu hipotecznego. Połowa kwoty uzyskanej ze sprzedaży majątku osobistego powódki w postaci lokalu mieszkalnego i sadu i likwidacji polisy wynosi 41.387,44zł (49.000 zł + 22.400 zł + 11.374,89 zł = 82.774,89 zł : 2).

Skapitalizowane odsetki ustawowe od tej kwoty od 1 kwietnia 2011r. do 31 marca 2014r. wynoszą 16.155,84 zł.

W dniu 19 lipca 2004r. strony zawarły umowę o kredyt mieszkaniowy z (...) Bank (...) S.A. rozszerzony aneksem z 24 września 2004r. o kwotę 10.720,00 CHF do łącznej kwoty 62.080,00 CHF. W okresie od września 2004r. do września 2006 r. kredyt ten został w całości spłacony przez powódkę. Z tego tytułu na rzecz banku powódka dokonała wpłaty kwoty 157.948,70 zł. Ponadto zapłaciła prowizję za udzielenie kredytu w wysokości 1.983,34 zł i dwukrotnie uiściła prowizję za przeprowadzenie kontroli inwestycji z wysokości po 80 zł, tj. łącznie uiściła kwotę 160.092,04 zł. Skapitalizowane odsetki od połowy tej kwoty za okres od 1 kwietnia 2011r. do 31 marca 2014r. wynoszą 31.246,46 zł.

W dniu 4 września 2006r. strony zawarły z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. umowę kredytu mieszkalnego W., w ramach którego udzielono stronom kredytu w wysokości 197.000 zł. Powyższy kredyt był również spłacany przez powódkę. W okresie od 1 listopada 2006r. do 1 marca 2007r. na poczet tego zadłużenia powódka dokonała łącznie wpłaty kwoty 5.650,43 zł. Skapitalizowane odsetki od powyższej kwoty za okres od 1 kwietnia 2011r. do 31 marca 2014r. wynoszą 2.205,68 zł.

W 2006r. działalność prowadzona przez powódkę przynosiła dochody na poziomie 3.267,55 zł miesięcznie (39.210,60 zł). We wrześniu 2006r. powódka wyjechała do Niemiec, gdzie pracowała m.in. jako opiekunka i sprzątaczką. Swój dochód przeznaczala na spłatę kredytów. Przebywała tam do grudnia 2008r. Pozwany w tym okresie nadzorował punkty sprzedaży prowadzone przez powódkę. W okresie od 1 czerwca 2008r. do 30 czerwca 2008r. działalność powódki przyniosła stratę w wysokości 6.230,87 zł. W dniu 21 listopada 2008r. powódka dokonała wpłaty na wspólny rachunek bankowy stron kwoty 50.000 zł, a w dniu 3 grudnia 2008r. strony dokonały wpłaty kwoty 45.000 zł tytułem wcześniejszej spłaty kredytu.

Na podstawie aktu notarialnego Repertorium (...) numer: (...) z dnia 23 marca 2007r. pozwany darował powódce do majątku osobistego udział wynoszący 1/2 część we własności nieruchomości położonej w N., w gminie K., składającej się z działek numer (...) o powierzchni 0.12.49 ha. Wartość darowanego udziału strony podały na kwotę 150.000 zł.

Związek małżeński stron został rozwiązany wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu – Ośrodek (...) w L. z dnia 12 marca 2009r. w sprawie o sygn. (...).

Pomiędzy stronami z wniosku powódki toczyła się sprawa o zniesienie współwłasności nieruchomości zabudowanej położonej w N.. Postanowieniem z dnia 29 maja 2013r. wydanym w sprawie (...) Sąd Rejonowy w Kościanie zniósł współwłasność nieruchomości zabudowanej położonej w N., składającej się z działek: nr (...) o powierzchni 00.06.08 ha, nr (...) o powierzchni 00.00.48 ha i nr (...) o powierzchni 00.05.93 ha, opisanej w księdze wieczystej (...) Sądu Rejonowego w K., w której jako współwłaściciele po połowie figurowali M. M. (1) i M. M. (2), w ten sposób, że działkę zabudowaną nr (...) o wartości 589.357 zł przyznał na wyłączną własność powódki, a działkę zabudowaną nr (...) i (...) o łącznej wartości 384.596 zł przyznał na wyłączną własność pozwanego. Ponadto Sąd zasądził od powódki na rzecz pozwanego dopłatę celem wyrównania wartości udziałów w wysokości 204.761 zł. Sąd Okręgowy w P. postanowieniem z 20 grudnia 2016r. wydanym w sprawie o sygn. (...) zmienił zaskarżone przez pozwanego postanowienie tylko w ten sposób, że zasądzoną kwotę rozłożył na pięć równych rat po 40.952,20 zł.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XIII Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w L. w wyroku z 21 października 2016r. uznał, że roszczenia powódki wynikające ze współposiadania nieruchomości położonej w N. istniejące przed zakończeniem sprawy toczącej się pod sygnaturą (...) nie mogą być dochodzone w innym postępowaniu. Z uwagi na powyższe, Sąd uwzględnił roszczenie powódki jedynie od czasu wydania postanowienia o zniesieniu współwłasności z dnia 29 maja 2013r., a więc od czerwca 2013r. Z wyliczeń Sądu wynikało, że w okresie od 4 czerwca 2013r. do 5 marca 2014r. przez

powódkę została spłacona kwota 7.216,32 zł, a w okresie od 1 kwietnia 2014r. do 19 maja 2016r. połowa spłaconych rat wyniosła 8.523,18 zł, a skapitalizowane odsetki ustawowe od w/w kwoty wyniosły 1.736,59 zł. Z uwagi na powyższe, Sąd w pkt. 1 wyroku zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 13.867,93 zł i w tym zakresie wyrok stał się prawomocny.

W uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu w sprawie (...) wskazano, że skoro art. 618 k.p.c., który jest przepisem o charakterze wyjątkowym i nie podlega rozszerzającej wykładni, dotyczy roszczeń współwłaścicieli z tytułu posiadania rzeczy, to nie odnosi się on do roszczeń, które powstały, gdy stron nie łączył stosunek współwłasności. Sąd Apelacyjny dalej w uzasadnieniu wskazał, iż przy ponownym rozpoznaniu sprawy należy ustalić jakie nakłady zostały poczynione przez powódkę przed powstaniem współwłasności, tj. przed dniem 23 marca 2007r. i orzec o zasadności roszczeń z tego tytułu.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd I instancji uznał, że powódka udowodniła roszczenie za okres od 2004r. do dnia 23 marca 2007r. Na roszczenia z tego tytułu składa się połowa kwoty uzyskanej ze sprzedaży majątku osobistego powódki w postaci lokalu mieszkalnego, sadu i likwidacji polisy w łącznej kwocie 41.387,44 zł (49.000 zł + 22.400 zł + 11.374,89 zł = 82.774,89 zł : 2) oraz skapitalizowane odsetki ustawowe od tej kwoty od 1 kwietnia 2011r. do 31 marca 2014r. w kwocie 16.155,84zł. Pierwotnie powódka domagała się połowy kwoty uzyskanej ze sprzedaży jej majątku osobistego, tj. kwoty 41.387,44 zł, a następnie w pkt I pisma procesowego z 25 stycznia 2018r. wniosła o zasądzenie kwoty 82.774,89 zł. W związku z tym, że na mocy umowy darowizny z 23 marca 2007r. udział powódki wyniósł 1/2, roszczenie powódki w powyższym zakresie było uzasadnione w zakresie połowy poczynionych przez nią nakładów na nieruchomości z majątku osobistego. Odnosząc się do żądania powódki w tym zakresie Sąd wskazał, że pozwany nie podważył ważności umowy sprzedaży sadu zawartej między stronami. Sąd nie znalazł podstaw do uznania, aby umowa sprzedaży sadu miała charakter pozorny. W 2004r. powódka zlikwidowała polisę, na której miała zgromadzone środki pieniężne w wysokości ok. 11.000 zł, co wskazuje, że dysponowała majątkiem pozwalającym na dokonanie zakupu sadu od pozwanego, a między stronami od 10 lat istniała rozdzielność majątkowa. Małżonkowie również we własnym zakresie prowadzili działalność gospodarczą. Ponadto powódka była wyłącznym właścicielem lokalu mieszkalnego położonego w K. przy ul. (...) oraz wyłącznym właścicielem środków pieniężnych zgromadzonych na polisie.

Powódka udowodniła, że spłata kredytu (...) zaciągniętego w dniu 19 lipca 2004r. w kwocie 160.092,04 zł nastąpiła z jej majątku. Powódka dokonała spłaty tego kredytu w okresie od września 2004r. do września 2006r., a więc w okresie w którym uzyskiwała dochód z prowadzonej działalności gospodarczej w wysokości 8.000 zł miesięcznie i kiedy pracowała na terenie Niemiec. Pozwany natomiast od 2004r. przebywał na rencie, a wcześniej prowadzona przez niego działalność wykazywała stratę. Pozwany nie przedłożył żadnych dokumentów z których by wynikało, że w okresie od września 2004r. do września 2006r. uzyskiwał dochody. Powódka w toku postępowania udowodniła, że środki pochodzące z tego kredytu zostały przeznaczone na budowę domu jednorodzinnego w N., a co wynika wprost z treści umowy kredytu oraz z faktu, że strony uzyskały ostateczne pozwolenie na budowę 24 kwietnia 2004r. W związku z powyższym, roszczenie powódki było uzasadnione w zakresie połowy spłaconego kredytu, tj. w kwocie 80.046,02 zł. Skapitalizowane odsetki od tej kwoty za okres od 1 kwietnia 2011r. do 31 marca 2014r. wynoszą 31.246,46 zł. Z uwagi na powyższe, sąd w całości uwzględnił roszczenie powódki zawarte w pkt II pozwu.

W ocenie sądu w okresie od 1 listopada 2006r. do 1 marca 2007r. powódka spłaciła kredyt wraz z odsetkami w łącznej kwocie 5.650,43 zł (k. 36-40). Z przeprowadzonego postępowania wynika, że w tym okresie powódka pracowała na terenie Niemiec w związku z trudną sytuacją finansową stron. Fakt wyjazdu powódki za granicę potwierdza dodatkowo tezę, że pozwany w tym okresie nie uzyskiwał dochodów. Pozwany również w tym zakresie nie przedłożył dokumentów dotyczących jego sytuacji majątkowej. Z treści umowy kredytu z 4 września 2006r. wynika, że kredyt został udzielony na finansowanie kosztów inwestycji polegającej na remoncie budynku mieszkalnego położonego w N. oraz na spłatę kredytu mieszkaniowego. W związku z powyższym, również w zakresie kwoty 5.650,43 zł sąd uznał roszczenie powódki za uzasadnione. Skapitalizowane odsetki od powyższej kwoty za okres od 1 kwietnia 2011r. do 31 marca 2014r. wynoszą 2.205,68 zł.

Mając powyższe na uwadze uznać należało, iż powódka wykazała zasadność jej roszczenia za okres od 2004r. do dnia 23 marca 2007r. na kwotę 176.691,87 zł, którą to kwotę zgodnie z żądaniem powódki należało pomniejszyć o kwotę 13.867,93 zł zasądzoną prawomocnym wyrokiem w sprawie (...).

W pozostałym zakresie sąd uznał roszczenie powódki za nieuzasadnione. Pomiędzy stronami toczyła się sprawa o zniesienie współwłasności, co oznacza, że wszelkie nakłady poczynione przez strony na nieruchomości powinny zostać rozliczone w tamtej sprawie. Zdaniem sądu od czasu zniesienia współwłasności powódce nie przysługują wobec pozwanego dalsze roszczenia związane z dokonywaniem przez nią spłaty kredytu. Roszczenia z tego tytułu winny zostać podniesione w postępowaniu dotyczącym zniesienia współwłasności i nie mogą być przedmiotem innego postępowania.

Za nieuzasadniony sąd uznał zarzut sprzeczności orzeczenia z zasadami współżycia społecznego, w tym z zasadą uczciwości, lojalności i wdzięczności obdarowanego wobec darczyńcy podniesiony przez pozwanego w oparciu o przepis art. 5 k.c. Zdaniem sądu powódka domagając się od pozwanego zwrotu połowy nakładów poczynionych na nieruchomości nie naruszyła zasad wskazanych przez pozwanego. Wskazać należy, że na powyższej nieruchomości strony wybudowały dom na który zostały przeznaczone środki pochodzące z dwóch umów kredytowych spłacanych wyłącznie przez powódkę oraz środki pochodzące ze sprzedaży majątku osobistego powódki. W toku postępowania pozwany nie wykazał by ze swojego majątku osobistego czynił jakiegokolwiek nakłady na powyższą nieruchomość. Nakłady poczynione przez powódkę na powyższą nieruchomość znacznie więc przewyższają udział pozwanego, który przeznaczył kwotę 10.000 zł na zakup tej nieruchomości. Domaganie się przez powódkę zwrotu połowy poczynionych nakładów nie narusza żadnych zasad współżycia społecznego. Istotne dla oceny roszczenia powódki jest również to, że w sprawie o zniesienie współwłasności strony nie dokonały rozliczenia kredytu z 2006r., z którego środki zostały przeznaczone na budowę domu jednorodzinnego i który do chwili obecnej jest spłacany wyłącznie przez powódkę.

Mając powyższe na uwadze sąd na podst. art. 405 k.c. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 162.823,94 zł, a w pozostałym zakresie powództwo oddalił.

Powódka domagała się ustawowych odsetek od 1 kwietnia 2014r. do dnia zapłaty.

Zgodnie z art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, dłużnik może żądać odsetek za czas opóźnienia. Powódka wystąpiła do sądu z pozwem 31 marca 2014r. w związku z powyższym, sąd zasądził odsetki ustawowe od 1 kwietnia 2014r. do 31 grudnia 2015r. i ustawowe odsetki za opóźnienie od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty.

O kosztach procesu sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c.

Powyższy wyrok w pkt 1 i 3 zaskarżył pozwany zarzucając:

I. naruszenie art. 618 § 3 k.p.c. w zw. z art. 366 k.p.c. polegające na zasądzeniu roszczeń powódki powstałych po dniu 23 marca 2007r., a zatem już sprekludowanych na mocy prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w K. z dnia 29 maja 2013r., sygn. (...) oraz Sądu Okręgowego w P. z dnia 20 grudnia 2016r., sygn. (...), wydanych w sprawie o zniesienie współwłasności przedmiotowej nieruchomości i naruszenie tym samym powagi rzeczy osądzonej (uzasadnienie zarzutu str. 3);

II. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. polegające na rażącym przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów i dokonanie oceny całkowicie dowolnej polegającej na:

a/ całkowitym pominięciu przez Sąd faktu, że w dniu 23 marca 2007r., przed notariuszem G. B., powódka M. M. (1) oświadczyła, że przyjmuje w darowiźnie od pozwanego M. M. (2) udział w nieruchomości zabudowanej domem mieszkalnym, stanowiącym jego majątek osobisty i nie zgłosiła przy tym żadnych roszczeń co do przedmiotowej nieruchomości, a następnie zasądzeniu przez Sąd roszczeń z tytułu rzekomych nakładów na tę nieruchomość mających powstać przed 23 marca 2007r. (uzasadnienie zarzutu str. 6),

b/ uznaniu zeznań świadków zawnioskowanych przez powódkę za wiarygodne, podczas gdy w każdym postępowaniu, na te same okoliczności, świadkowie ci zeznawali odmiennie, a także na bezrefleksyjnym daniu wiary zeznaniom powódki M. M. (1) mimo oczywistej sprzeczności z dokumentami zgromadzonymi w aktach sprawy oraz wewnętrznej sprzeczności z zeznaniami złożonymi przez M. M. (1) w różnych postępowaniach (uzasadnienie zarzutu str. 7);

III. nierozpoznanie zarzutu przedawnienia oraz zarzutu potrącenia, zgłoszonych przez pozwanego M. M. (2) w piśmie z dnia 18 kwietnia 2018r. (data wpływu do Sądu 20 kwietnia 2018r.) (uzasadnienie zarzutu str. 14).

Mając na uwadze powyższe zarzuty, wniósł o:

I. zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w punkcie 1 i 3 oraz przekazanie Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania;

II. zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, za obydwie instancje oraz kwoty 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa;

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja zasługiwała na częściowe uwzględnienie.

Na wstępie wyjaśnić należy, że zgodnie z art. 382 k.p.c. sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym co oznacza, że jest sądem merytorycznym stosującym z urzędu właściwe przepisy prawa materialnego niezależnie od podniesionych w tym zakresie zarzutów.

Zaznaczyć też należy, że zgodnie z wytycznymi Sądu Apelacyjnego zawartymi w uzasadnieniu wyroku z dnia 31 października 2017r. przedmiotem rozstrzygnięcia pozostały nakłady powódki z jej majątku osobistego na majątek pozwanego czynione wyłącznie w okresie do 23 marca 2007r. tj. daty powstania współwłasności nieruchomości. Dodać tylko można, że stanowisko Sądu Apelacyjnego, iż roszczenia wymienione w art. 618 § 1 k.p.c. w postępowaniu o zniesienie współwłasności, dotyczą tylko współwłaścicieli jest w orzecznictwie jednolite (por. też postanowienie S.N. z dnia 6 grudnia 2019r., sygn. III CZ 41/19).

Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku jasno wynika, że wyrokiem tym Sąd I instancji objął tylko nakłady czynione do 23 marca 2007r. Przedstawione w nim kwoty znajdowały oparcie nade wszystko w dowodach z dokumentów w postaci umów sprzedaży mieszkania, gruntu (sadu), likwidacji polisy, wyciągów bankowych w tym z historii spłat rat kredytów. Uwzględniono nakłady ze środków pochodzących ze sprzedaży mieszkania w dniu 30 kwietnia 2004r.; gruntu w dniu 17 listopada 2004r.; likwidacji polisy w dniu 24 maja 2004r.; uwzględniono spłaty rat kredytów w okresie od września 2004r. do września 2006r. i następnie od listopada 2006r. do 1 marca 2007r.

W związku z tym za całkowicie dowolny i bezzasadny uznać należało zarzut naruszenia art. 618 § 3 k.p.c. w zw. z art. 366 k.p.c. jakoby Sąd uwzględnił roszczenia powódki powstałe po dniu 23 marca 2007r. Skarżący zdaje się nie zauważać, że Sąd Okręgowy oddalił powództwo w części dotyczącej nakładów poczynionych po dniu 23 marca 2007r. z tej właśnie przyczyny, że wynikające z nich roszczenia winny być zgłoszone i rozliczone w postępowaniu o zniesienie współwłasności.

Nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut naruszenia art. 233 § 3 k.p.c. łączony z treścią umowy darowizny udziału własności nieruchomości z dnia 23 marca 2007r. Fakt, że już w tej umowie powódka nie zgłosiła istnienia roszczeń z tytułu nakładów z jej majątku osobistego na nieruchomość, w żaden sposób nie pozbawiał jej roszczenia o ich zwrot po ustaniu rozdzielnosci majątkowej w związku z rozwodem stron. Co najwyżej powodował, że obowiązana była wykazać w procesie innymi środkami dowodowymi okoliczność ich poniesienia. Jak słusznie ocenił Sąd I instancji powódka sprostowała tej powinności procesowej powołując się na dowody osobowe, ale nade wszystko dowody z dokumentów, których treść nie została podważona.

Szerokie wywody skarżącego co do braku wykształcenia powódki, jej ubóstwa w chwili zamążpójścia, braku doświadczenia życiowego, stanu gruntu (określonego przecież jako sad w umowie jego sprzedaży aktem notarialnym z dnia 17 listopada 2004r.), prowadzenia przez pozwanego działalności gospodarczej czy powiązań towarzyskich stron - nie mogły mieć przesądzającego znaczenia wobec niebudzących wątpliwości istotnych dla rozstrzygnięcia faktów, że do majątku osobistego należał lokal mieszkalny, grunt, środki zgromadzone na polisie, punkty sprzedaży prasy itp., a w końcu, że w przeciwieństwie do pozwanego powódka wykazała uzyskiwanie stałych dochodów. Wywody te nie odnosiły się do przedmiotu sporu, którym było rozliczenie nakładów z majątku osobistego powódki na majątek osobisty pozwanego. Nie ulega także wątpliwości Sądu Apelacyjnego, że jedyną przyczyną spieniężenia przez powódkę jej majątku osobistego w postaci mieszkania, gruntu czy polisy na życie była konieczność pozyskania środków na budowę domu. Poza zeznaniami świadków i samej powódki wskazuje na to logicznie ścisły związek czasowy między trwaniem budowy, decyzjami o sprzedaży majątku powódki, likwidacji polisy, datą chociażby zakończenia budowy domu i zaciągniętymi na ten cel kredytami. Twierdzenia pozwanego, że wszystkie uzyskane z tych tytułów środki przeznaczone zostały na działalność gospodarczą powódki, były odosobnione i dowolne w świetle zasad doświadczenia życiowego w zestawieniu także z uzyskiwanymi przez powódkę z działalności dochodami. Prawidłowości ustaleń co do nakładów uczynionych przez powódkę na nieruchomości z jej majątku osobistego poczynwszy od maja 2004r. do marca 2007r. nie może podważać przyjęcie nawet za skarżącym, że w rzeczywistości budowa domu rozpoczęła się przed majem 2004r. ze środków pozwanego. Bez względu bowiem na jakim etapie budowy powódka poczyniła nakłady na majątek osobisty pozwanego, istotnym dla rozstrzygnięcia był fakt tych nakładów i wzbogacenie się pozwanego kosztem majątku osobistego powódki.

Wprawdzie pozwany twierdził, że sam także prowadził działalność gospodarczą, z której czerpał obok renty dochody i sam finansował dalszą budowę, jednak w przeciwieństwie do powódki w żaden sposób nie wykazał, aby poczynwszy od 2004r. czerpał z tej działalności dochody i to w wysokości pozwalającej na budowę i spłatę rat kredytów przy jednoczesnym ponoszeniu kosztów utrzymania własnego . Sama okoliczność, że w okresie od 16 stycznia 2004r. do 31 marca 2007r. miał zarejestrowaną działalność gospodarczą i regulował składki do Zakładu Ubezpieczeń Zdrowotnych, nie dowodzi jeszcze rentowności przedsięwzięcia. Poczynwszy od 2004r. jedynym pewnie wykazany dochodem pozwanego była niewysoka renta. Przy czym negatywną dla pozwanego wymowę musiała mieć okoliczność, że nie oferując żadnego dowodu na wykazanie uzyskiwanych przez siebie dochodów, dysponował jednak i przedstawił rozliczenia podatkowe z działalności gospodarczej powódki za 2004r. Nadto z zasadami doświadczenia życiowego i logiki klóciłoby się przyjęcie, że powódka chociaż posiadała dochody własne z prowadzonych punktów sprzedaży, zdecydowała się na wyjazd zarobkowy do Niemiec we wrześniu 2006r. bez potrzeby finansowej związanej z koniecznością spłat rat kredytu i zawarciem dnia 4 września 2006r. drugiego kredytu – (...) W tym względzie Sąd Apelacyjny w pełni podzielił ocenę dowodów i ustalenia Sądu I instancji.

Duża część uzasadnienia apelacji poświęcona jest dowodzeniu, że powódka nie zarabiała istotnych kwot w czasie pobytu w Niemczech, tym samym nie mogła z nich spłacać kredytu. Tymczasem z okresu po wyjeździe powódki do Niemiec uwzględnione zostały jedynie wpłaty od 1 listopada 2006r. do 1 marca 2007r. na sumę 5.650,43 zł. Przy czym od razu w tym miejscu wskazać trzeba, że jak się wydaje jedynie z przeoczenia Sądu I instancji (podobnie zresztą apelującego), suma ta nie została podzielona stosownie do udziału w nieruchomości przez dwa jak wszystkie pozostałe nakłady.

Faktycznie więc do rozliczenia z tego okresu pozostawała kwota 2.825,11 zł. Nie ma żadnych racjonalnych podstaw do podważania, że w okresie 4 miesięcy powódka nie przeznaczyła z własnych dochodów, czy to z Niemiec czy to z nadal prowadzonej działalności gospodarczej w Polsce, 5.650,43 zł na spłatę kredytu przy wykazanych dochodach pozwanego z uwzględnieniem kosztów bieżącego utrzymania rodziny stron.

Sąd Apelacyjny mając na uwadze całokształt materiału dowodowego uwzględnił natomiast częściowo zarzuty skarżącego przeciwko stanowisku Sądu I instancji, że poczynwszy od maja 2004r. pozwany nie miał żadnego udziału w prowadzeniu punktów prasowych i co za tym idzie w uzyskiwaniu z tego tytułu dochodów przeznaczonych na spłatę kredytu. W tym względzie Sąd uwzględnił, że pozwany był upoważniony do konta firmy żony, interesował

się działalnością co wynikało także z zeznań pracownika powódki oraz fakt, że powódka nie miała żadnych obaw przed wyjazdem do pracy do Niemiec przy utrzymaniu działalności dotychczasowych punktów sprzedaży w Polsce. Za niewiarygodne bo sprzeczne z logiką i doświadczeniem życiowym uznał zeznania powódki, że prawidłowość działalności gospodarczej i związanej z tym niejednokrotnie konieczności podejmowania ważnych decyzji pozostawiła tylko swojej pracownicy pomijając osobę męża, mającego przecież znacznie większe doświadczenie w prowadzeniu działalności gospodarczej.

Wyważając udział stron w uzyskaniu dochodów przeznaczonych na spłatę kredytu Sąd wziął pod uwagę, że punkty sprzedaży działały od wielu lat, ich funkcjonowanie było „zaprowadzone” i w miarę stabilne i to na powódce ciążyło ryzyko także finansowe ich efektywności i ostatecznie uznał, że osobisty udział pozwanego w dochodach wynosił 30%. Dawало to podstawy do przyjęcia, że udział pozwanego w spłacie kredytu wynosił 30%. Ustalenie to musiało mieć wpływ na wielkość przyjętych do rozliczenia nakładów powódki, o czym bliżej będzie mowa w dalszej części uzasadnienia.

Ponadto Sąd Apelacyjny uwzględnił fakt, że sprzedaż gruntu (sadu) miała miejsce w dniu 17 listopada 2004r. tj. po zawarciu umów kredytu i jego uruchomieniu. Tym samym w przeciwieństwie do środków pozyskanych ze sprzedaży mieszkania w dniu 30 kwietnia 2004r. i likwidacji polisy w dniu 24 maja 2004r., kwota ceny w wysokości 22.400 zł mogła być przeznaczona na spłatę kredytu. W każdym razie nie zostało wykazane przez powódkę, aby po uzyskaniu kredytu na finansowanie budowy, po dniu 17 listopada 2004r. wydatkowała w kwotach wyższych od przyznanego kredytu.

O ile więc nie budzi wątpliwości także Sądu Apelacyjnego fakt, że środki w wysokości 22.400 zł zostały w całości przeznaczone na budowę domu, o tyle już podlegały one zaliczeniu na wydatki w związku ze spłatą kredytu, nie zaś jak przyjął Sąd Okręgowy odrębnemu uwzględnieniu.

Rację ma skarżący wytykając Sądowi I instancji brak odniesienia się do podniesionego w toku procesu zarzutu potrącenia kwoty 50.000 zł z tytułu szkody w związku z niemożnością mieszkania w domu na skutek działań powódki. Rzecz jednak w tym, że ostatecznie to uchybienie procesowe nie miało znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Apelacyjny rozważając ten zarzut jako sąd merytoryczny uznał bowiem, że wskazana wierzytelność na kwotę 50.000 zł nie została udowodniona przez pozwanego w niniejszym procesie co do zasady, tym bardziej wysokości. Pozwany poza własnymi twierdzeniami w piśmie procesowym, którym powódka zaprzeczyła, nie przedstawił żadnych dowodów na ich poparcie. Zaoferowane dopiero w postępowaniu apelacyjnym Sąd na podstawie art. 381 k.p.c. pominął jako oczywiście spóźnione. Pozwany mógł je powołać już w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji; wręcz z mocy art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c. ciążył na nim taki obowiązek procesowy skoro zamierzał wyprowadzać z przedstawionej do potrącenia wierzytelności korzystne dla siebie skutki prawne.

Sąd Apelacyjny przyjął więc za własne ustalenia faktyczne Sądu I instancji ze zmianami wyżej przedstawionymi.

Roszczenie powódki znajdowało uzasadnienie w treści art. 51 ze zn.3 § 2 pkt 3 k.r.i.o., do którego odpowiednie zastosowanie znajduje art. 405 k.c.

Zarzut przedawnienia roszczenia był oczywiście bezzasadny, ponieważ roszczenie powódki ulega przedawnieniu według terminu ogólnego z art. 118 k.c. tj. 10 lat (według stanu na dzień wniesienia pozwu) od daty ustania rozdzielnosci majątkowej. Dodać więc tylko można, że został on dochowany licząc także od dat nakładów.

Jak na wstępie zaznaczono Sąd Apelacyjny bierze z urzędu pod rozwagę naruszenie prawa materialnego.

Roszczenie powódki jest bezterminowe bo termin spełnienia świadczenia nie był oznaczony, nie wynikał też z właściwości zobowiązania. Oznacza to, że zastosowanie znajdował art. 455 k.c., zgodnie z którym świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem orzecznictwa i doktryny funkcję wezwania pełni też pozew. Dopóki dłużnik nie został wezwany do spełnienia

świadczenia pieniężnego, dopóty nie ma mowy o upływie terminu i opóźnieniu w zapłacie takiego świadczenia po myśli art. 481 § 1 k.c.

W pierwszej kolejności wskazać więc należy, że nie było żadnych podstaw prawnych do zasądzenia od pozwanego kwoty 49.607,98 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie za okres trzech lat poprzedzających złożenie pozwu (16.155,84 od kwoty 41.387,44 zł, 31.246,46 zł od kwoty 80.046,02 zł i 2.205,68 od kwoty 5.650,43 zł.). Sąd Okręgowy niesłusznie pominął, że już w odpowiedzi na pozew pozwany podniósł, że wcześniej nie otrzymał od powódki żadnego wezwania do zapłaty, a w toku procesu powódka nie odniosła się do tego zarzutu, nie przedłożyła takiego wezwania, tym samym nie wykazała zasadności swojego żądania o skapitalizowane odsetki i to od wszystkich wskazanych kwot składających się na świadczenie głównego.

Funkcję wezwania spełnił dopiero pozew, którego odpis pozwany otrzymał w dniu 15 lipca 2014r. (k. 156 akt).

Tym samym już z tej przyczyny zasądzona kwota podlegała umniejszeniu o 49.607,98zł.

Podlegała ona dalszemu umniejszeniu o 2.825,11 zł (połowa z 5.650,43 zł) jako kwoty nie dotyczącej nakładów na majątek osobisty pozwanego.

W świetle zgromadzonego materiału dowodowego prawidłowo natomiast Sąd I instancji ustalił, że kwoty uzyskane ze sprzedaży majątku trwałego i likwidacji polisy powódki na sumę 82.774,88 zł zostały przeznaczone na budowę domu, w tym w wysokości 41.387,44 zł na majątek osobisty pozwanego. Podobnie, prawidłowo ustalił, że spłata kredytu do 1 marca 2007r. na sumę 165.742,47 zł (160.092,04 zł w okresie i 5.650, 04 zł) nastąpiła z jej dochodów z działalności gospodarczej powódki.

Z tym że z przyczyn wyżej już przedstawionych, Sąd Apelacyjny uznał, że środki pozyskane ze sprzedaży gruntu w dniu 17 listopada 2004r. w wysokości 22.400 zł zostały przeznaczone na spłatę kredytu i w konsekwencji nie było podstaw do jej w praktyce dwukrotnego rozliczenia między stronami. Tym samym, po jej odliczeniu z kwoty 165.742,47zł pozostał do rozliczenia spłacony kredyt w wysokości 143.342,47 zł. Z kolei udział w wymiarze majątkowym powódki w dochodach z jej działalności gospodarczej przeznaczonych następnie na spłatę kredytu, stanowił 70% (pozwanego jak przedstawiono 30%) co oznacza, że nakład z majątku osobistego powódki na budowę domu wyniósł 100.339,70 zł, a na majątek osobisty pozwanego połowa - 50.169,80 zł.

Wskazać przy tym należy, że roszczenie powódki o zwrot połowy kredytu na sumę 100.339,70 zł znajdowało uzasadnienie prawne dodatkowo w treści umów o kredyt, w których małżonkowie zaciągnęli wspólne zobowiązanie jako dłużnicy solidarni i art. 376 § 1 k.c.

W myśl art. 376 § 1 k.p.c. jeżeli jeden z dłużników solidarnych spełni świadczenie, treść istniejącego między współdłużnikami stosunku prawnego rozstrzyga o tym, czy i w jakich częściach może on żądać zwrotu od współdłużników. Jeżeli z treści tego stosunku nie wynika nic innego, dłużnik, który świadczenie spełnił, może żądać zwrotu w częściach równych.

W realiach rozpatrywanej sprawy, gdzie kredyt został przeznaczony na budowę domu na nieruchomości stanowiącej współwłasność stron po połowie i z braku odmiennych ustaleń między dłużnikami co do sposobu jego wzajemnego rozliczenia między dłużnikami, nie budziła wątpliwości zasadność domagania się przez powódkę zwrotu połowy kredytu spłaconego z jej majątku osobistego.

Ostatecznie zatem wysokość nakładów z majątku osobistego na majątek osobisty pozwanego wynosiła 91.557,24 zł. Kwotę tą Sąd Apelacyjny konsekwentnie do niezakwestionowanego przez powódkę sposobu rozliczenia przez Sąd I instancji i zważywszy na treść art. 378 § 1 k.p.c. umniejszył o należność zasądzoną prawomocnym już wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 21 października 2016r. do wysokości 77.610,12 zł.

Ponieważ wezwanie do zapłaty zostało doręczone pozwanemu w dniu 15 lipca 2014r., to przy uwzględnieniu 7 dni na konieczne czynności do zapłaty, odsetki ustawowe za opóźnienie w zapłacie należały się zgodnie z art. 481 § 1 i 2 k.c. od dnia 23 lipca 2014r.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok jak w punkcie I a) sentencji swojego wyroku. W punkcie I b) orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. o kosztach procesu odpowiednio do zmienionego wyniku. Powódka domagała się zasądzenia łącznie kwoty 315.161 zł. Jej roszczenie okazało się uzasadnione w wysokości 91.478,05 zł (13.867,93 zł + 77.610,12 zł), co oznacza, że wygrała w 29% swojego żądania. Winna więc ponieść koszty procesu w części odpowiadającej 71% kosztów, a pozwany w 29%. Powódka poniosła koszty w wysokości 3.040 zł (z tego 29% to 881,60 zł), pozwany w wysokości 10.817 zł (z tego 71% to 7.680,07 zł). Po wzajemnym obrachunku pozostała więc do zasądzenia od powódki na rzecz pozwanego kwota 6.798,47 zł.

Na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd oddalił apelację w pozostałej części jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. obciążając nimi powódkę w 52% a pozwanego w 48%, ponieważ z wartości przedmiotu zaskarżenia w kwocie 162.823,94 zł apelacja okazała się uzasadniona w części tj. do kwoty 85.213,82 zł. Pozwany poniósł koszt na sumę 4.450 zł (400 zł opłata + 4.050 zł wynagrodzenie pełnomocnika procesowego), powódka nie poniosła żadnych kosztów.

Ewa Staniszevska